

Sóvuauszi gondolatok

Írta: dr. Wallenstein Zoltán, pécsi főrabbi.

Mikor Izrael meghallotta a Kinyilatkoztatás igéit, a mennydörgést és villámlást, félelem töltötte el a lelkét és földre borult.

Az égi Szózat kinyilatkoztatásának és a gyarló földi teremtmény találkozásának, egyszerűségében is sokat mondóan mély értelmű képe ez.

Ma is hallunk mennydörgéseket, ma is látunk villámcsapásokat. Ám ne veszítsük el a fejünket. Acélozzuk meg az idegeinket. A mennydörgésből halljuk az Isten szavát, a villámlásban érezzük meg az Úr közelségét és a sorscsapások között találjuk meg a magunk igazi lelkét.

Akkor világossá válik előttünk a történelmi valóság: csak megpróbáltatásra kerültünk, de el nem pusztulunk.

* * *

A zsidóság „Alkotmánya”, a Tóra tíz igéje. Egy nép belső nagyságának fokmérője és lelki nemességének bizonyoságlevele, ha a maga alkotmányát olyan megbecsülésben és tisztességben tartja, hogy annak a kihirdetési idejét esztendőről-esztendőre, évezredekén keresztül a Törvény ünnepeként üli meg.

* * *

Beszédekben és írásokban gyakran haliunk a bibliai zsidóság-magaszialisáról és a jelenkori zsidóság értéktelennek minősítéséről. Valóságos divat lett ebből a különbségtévésből. Pedig ez a választóvonalhúzás nemcsak emberi elfogultság, hanem józan érteimbeifi kisiklás is. Itt nincs: jobbra és balra kacsintás. Itt nincs megegyezésem arany középút. Ez nem a politika kérdése, hanem a logika parancsszava. Vagy, vagy. Ha a mai zsidóságot alacsonyrendfivé fokozzuk le, akkor nincs megállás. Utána következik a vele szerves kapcsolatban álló és tőle elválaszthatatlan bibliai zsidóság, sőt a Biblia is és végül maga a vallás is.

* * *

Hadrian császár uralkodása alatt a nagy üldözések idején, Hanina ben Teradjan mestert halálra ítélték az isteni szeretet és igazság tanának terjesztéséért. Sajat Tórájának a pergamentjébe göngyölték és tüzet gyújtottak alatta. A máglya lobogóan sziszszent, a pergament kigyulladt és Rabbi Hanináí körülölelték a lángnyelvek. A mester utolsó tekintetét a távoli jövőbe fúrta. A körülálló búcsúzó tanítványok reszektve kérdezték:

– Rabbink, mit kutatnak szemeid?

És a Mester elhaló hangon csak ennyit mondott:

– A pergamenttekeres hamuvá pernyedt, de a betűk, az írás elszálltak róla és szétrepültek a levegőbe...

Égi bátorítás ez a mi számunkra. Jól jegyezzük meg:
 – Az Isten színáji Igéjét, az Igazság, és Emberségesség tanítását, az Erkölc törvényét emberi tűznyelvek el nem égethetik.

* * *

Sovuauusz beköszöntő éjjelen a jámbor zsidó szentírási könyvek fölé hajol, kabbalisztikus írások fölött virraszt és átengedi lelkét az Istennel való frigykötésünket jelentő ünnep magasztos hangulatának.

Régi regeszó beszéli, hogy ezen az éjjelen megnyílik az ég, az örökkévalóság sejtelmes homályoktól körülvengett titokzatos világában föltáru az Isten trónusa és meghallgatásra talál a hívő lélek kívánsága.

Mi is repeső lélekkel várjuk sovuauusz főséges ünnepét. Körülöttünk kialudtak a csillagok és sűrű sötét az európai éjszaka.

Meghasad az ég... Sóhajos imádság a lelkünk. Keressük az Úristent. Beszélni akarunk vele. És mi tudjuk, hogy Ő meg fog hallgatni bennünket. Hisszük, valljuk és tudjuk, hogy csak próbára tesz, de el nem hagy minket... Mostan sem. Sohasem!

Az egyik bécsi Rotschild, Nataniel báró, – beszéli Bloch – különc ember volt. Nevezük nevén a gyereket: félbolond. Csak keresztény hivatalnokokat, cselédeket tűrt meg maga mellett és szalonjába sem eresztett be zsidót. Schwartzenberg herceg így utasította vissza a meghívását:

– A báró nem érintkezik zsidókkal: én sem.

Az egyik belső embere az antiszemitákra szavazott és résztvett a győzelmi ünnepükön. Az alkalmazást keresőktől pedig megkövetelte ... a keresztlevelet,

Reichenauban, a havasok között, nyaralót épített a báró. Kastélyt. Francia műépítészek tervezték és a kertje Braziliából, Japánból drága pénzzel szerzett fákkal volt tele. Az egyik fának egyenesen a szállítási költsége tízezer forintba került.

A fényűző kastélynak híre ment és az utolsó Habsburg uralkodó nagyapja, Karl Ludwig főherceg, beállított, hogy megtekintse. A Rothschild távol volt, de a portás nem mert a nagyúrral szembe szállni. Tövérol-hegyére végignézhette a kastélyt. Rothschild megorrolt a hátamögötti mutogatásért és elcsapta a portást. Erre birtokos szomszédjai bojkottálták. Rothschild a bojkott miatt rosszul érezte magát a kastélyban. Eltökélte, hogy túlad rajta. Tüdöbetegek üdülőjévé akarta elajándékozni. A reichanaui lakosság megakadályozta, hogy ezt a tervét valóráválhassa. Fogja magát és a katonai kincstárnak ajándékozza: Lábbadozó tisztek otthona legyen, – dekretálja az alapítványlevele. A kincstár nem fogadja el feltétlenül az ajándékot. Két milliót kellett a bárónak még hozzápótolnia. Ennek kamataiból fizetés kiegészítést kapnak majd a fürdőző tisztek. További egy milliót a kastély fenntartási költségeire kellett letétbe helyeznie. Végül – ez volt a legsúlyosabb arculcsapás – meg kellett fizetnie az ingatlan átruházási illetékét is, kerek 90 ezer forint összegben.

Így élt zsidóktól és nemzsidóktól egyképpen bojkottálva Nataniel báró.